

HITROST – POČASNEJE JE VARNEJE 2014

(PROGRAM AKTIVNOSTI)

7. do 20. april
16. do 27. junij
18. do 25. avgust

1. UVOD

Ministrstvo za notranje zadeve – Policija je v letu 2014 prevzela vodenje in koordiniranje preventivne akcije Hitrost – počasneje je varneje.

V letu 2013 je policija obravnavala 18.905 (22.198)¹ prometnih nesreč ali za 15 % manj kot v letu 2012. V omenjenih prometnih nesrečah je bilo udeleženih 34.482 (40.330) oseb ali za 15 % manj kot leta 2012.

Zaradi prometnih nesreč je umrlo 125 (130) ali za 4 % manj ljudi. Število hudo telesno poškodovanih v prometnih nesrečah se je zmanjšalo iz 856 na 708 oziroma za 17 %, število lahko telesno poškodovanih pa se je iz 8.435 zmanjšalo na 8.034 oziroma za 5 %.

Poleg neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti so bili v letu 2012 najpogostejši vzroki najhujših prometnih nesreč nepravilna stran ali smer vožnje in neupoštevanje pravil o prednosti.²

Na slovenskih cestah se soočamo s problematiko prometne varnosti, povezano predvsem z neupoštevanjem prometnih pravil in v nekaterih primerih z dokaj nizko kulturo udeležencev v cestnem prometu. Posledice takšnega obnašanja se pogosto kažejo v prometnih nesrečah, ki imajo hude posledice, tako za posameznike kakor tudi družbo kot celoto. Nedvomno je izguba življenja najhujša posledica prometnih nesreč. Kljub vsemu tudi hudo in lahko telesno poškodovani ter velika materialna škoda, ki nastaja v prometnih nesrečah predstavljajo nacionalni problem.

Med prioritetskimi področji je treba na prvem mestu izpostaviti problematiko hitrosti. Neprimerna oziroma neprilagojena hitrost je na slovenskih in tudi evropskih cestah poglavitni dejavnik prometnih nesreč, predvsem tistih z najhujšimi posledicami. Kljub trendu umirjanja hitrosti in zmanjševanju števila mrtvih in hudo telesno poškodovanih v preteklih letih, število umrlih v prometnih nesrečah do katerih pride zaradi hitrosti še vedno ostaja previsoko.

Policija in ostali sodelujoči, ki delujejo na področju prometne varnosti, se zavedamo pomembnosti umirjanja hitrosti. Omenjeno področje predstavlja tisti segment prometne varnosti, kjer lahko s pravim proaktivnim pristopom in hkratnim izvajanjem meritev hitrosti na pravilno izbranih mestih, bistveno izboljšamo prometno varnost.

---

¹ Podatki v oklepajih so za leto 2012.

² Veliko prometnih nesreč se zgodi tudi zaradi premika z vozilom, vendar gre v teh primerih predvsem za prometne nesreče z materialno škodo.

2. CILJI

Glede na namen akcije so opredeljeni naslednji cilji:

1. ZMANJŠATI ŠTEVILO PROMETNIH NESREČ, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI

2. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI NE SME UMERTI VEČ KOT LETA 2010

3. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI ZMANJŠATI ŠTEVILO HUDO TELESNO POŠKODOVANIH ZA 15

Na slovenskih cestah je leta 2013 zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti umrlo za **8 % manj** udeležencev kakor leta 2012, za 19 % manj jih je bilo hudo in za 3 % manj lahko telesno poškodovanih (vir: Policija).

Glede na posledice prometnih nesreč je prioriteta naloga zmanjšanje povprečne hitrosti, kar bo posledično pomenilo manj mrtvih, hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti.

Povprečne hitrosti je možno zmanjšati le z doslednejšim spoštovanjem omejitev hitrosti in ustrezno prilagoditvijo vožnje razmeram na cesti. S tem bi obvarovali marsikatero življenje ob morebitni prometni nesreči. Z akcijo se želi vplivati na zavest ljudi, da lahko za lastno varnost in varnost drugih udeležencev v prometu največ storijo z odgovornim ravnanjem v prometu.

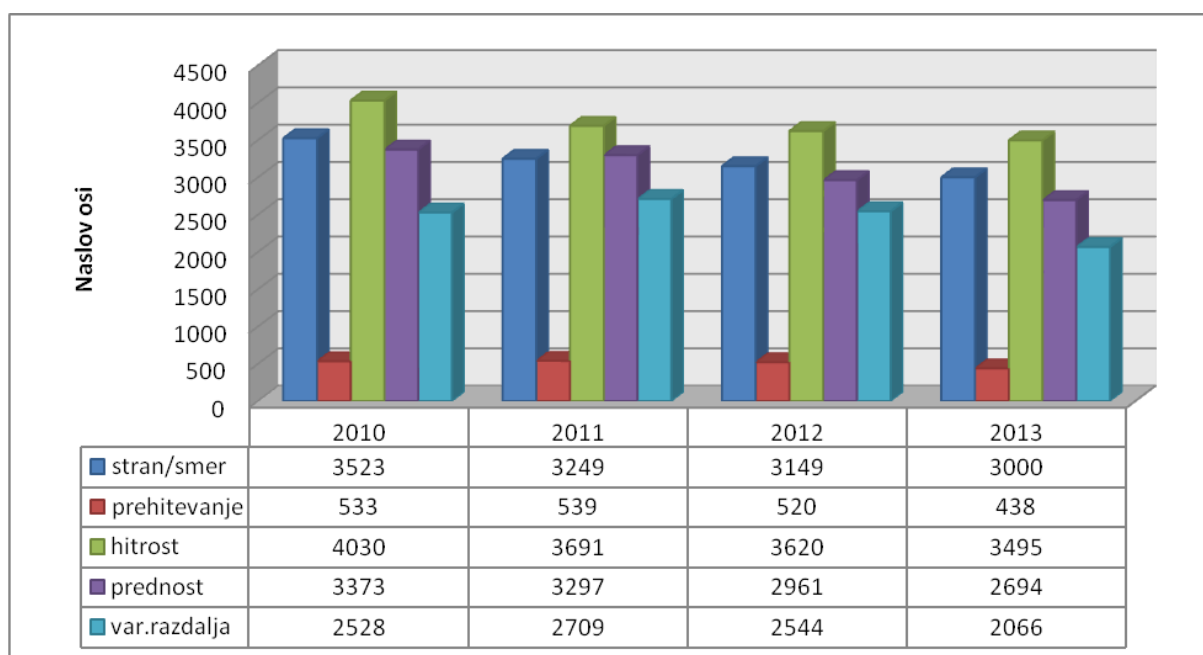
3. ANALIZA

Po podatkih iz analize stanja na tem področju so ključne naslednje ugotovitve:

- zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je na slovenskih cestah leta 2013 umrlo 49 oseb (ali 39 % vseh umrlih),
- zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je bilo na slovenskih cestah leta 2013 hudo telesno poškodovanih 245 ljudi (ali 35 % vseh hudo telesno poškodovanih),
- neprilagojena hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi vzroki prometnih nesreč, kot so nepravilna stran oziroma smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in izsiljevanje prednosti, stopnja poškodb pa je povezana tudi z neuporabo varnostnih pasov,
- leta 2013 se je delež alkoholiziranih voznikov v prometnih nesrečah, ki jim je botrovala hitrost, zmanjšal za 11 % (leta 2012 se je delež zmanjšal za 5 %).

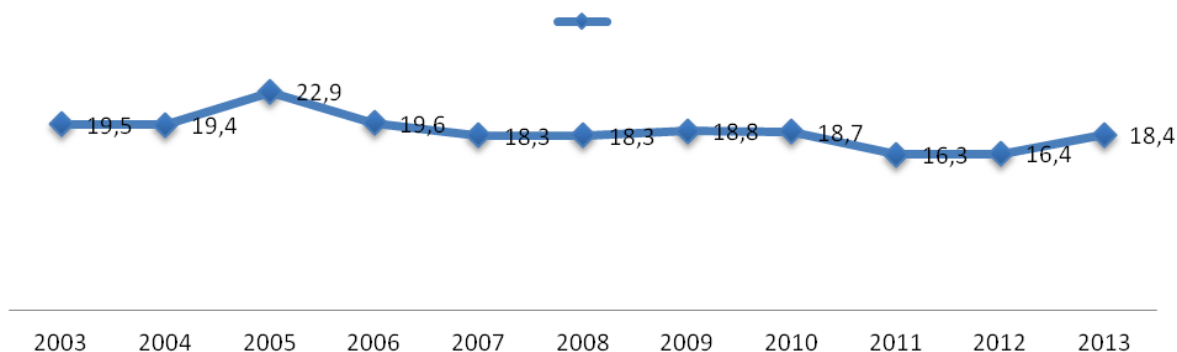
Hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in neupoštevanje pravil o prednosti, kar pomeni, da se hitrost kot vzrok posredno pojavlja tudi pri drugih vzrokih prometnih nesreč.

Tabela 1: Najpogostejši vzroki prometnih nesreč

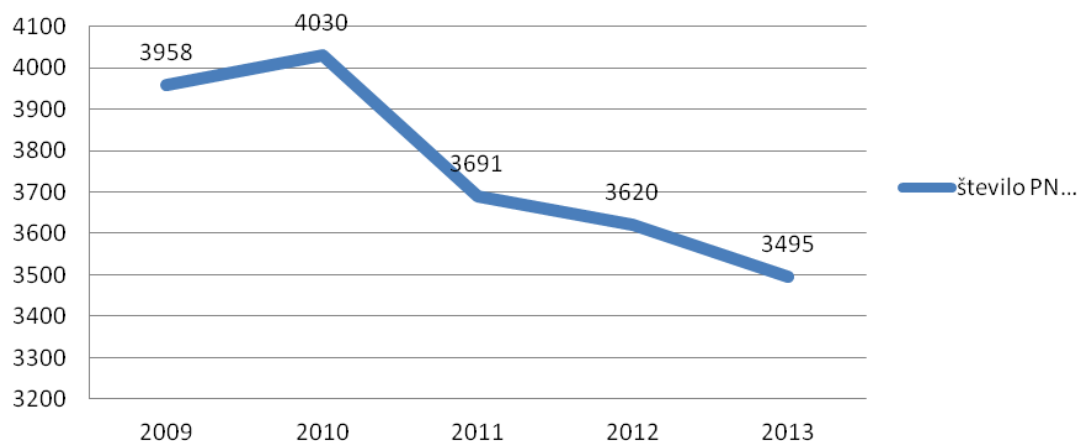
Delež prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti, glede na število vseh prometnih nesreč, je v letu 2013 znašal 18,4 %. Zvišanje omenjenega deleža je povezano predvsem z zmanjšanjem števila prometnih nesreč v RS, kljub vsemu pa omenjeni podatek kaže na velik vpliv neprilagojene hitrosti na prometne nesreče.

Tabela 2: Delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti

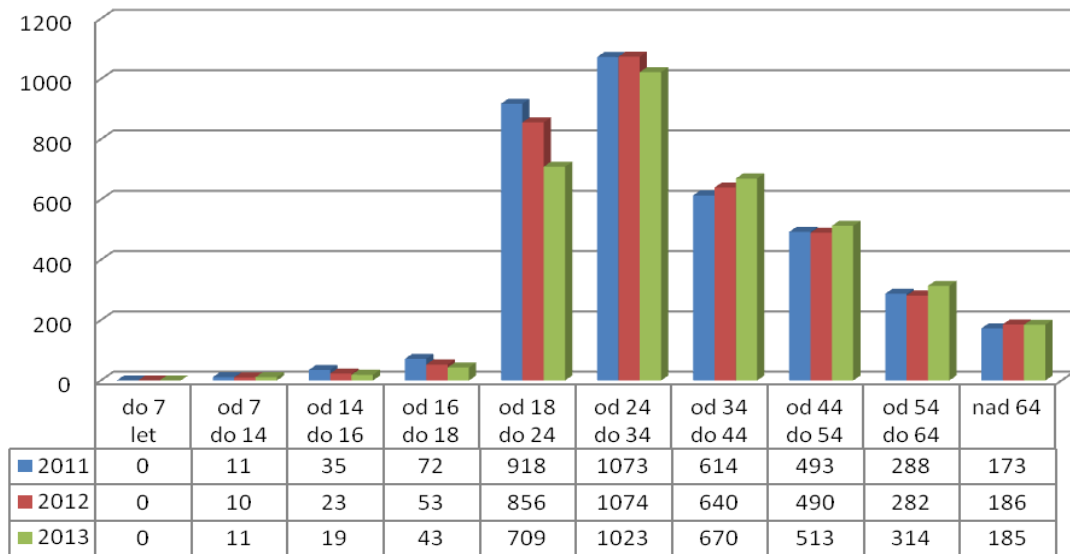
V lanskem letu je bila neprimerna oziroma neprilagojena hitrost vzrok za nastanek 3.495 prometnih nesreč, kar je za 3,5 % manj kot v enakem obdobju leta 2012. Potem, ko smo v letu 2010 beležili povečanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti, lahko ugotovimo, da je naslednjih letih prevladal pozitiven trend zmanjševanja omenjenih prometnih nesreč in omenjeni trend se ohranili tudi v letu 2013.

Tabela 3: Število prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

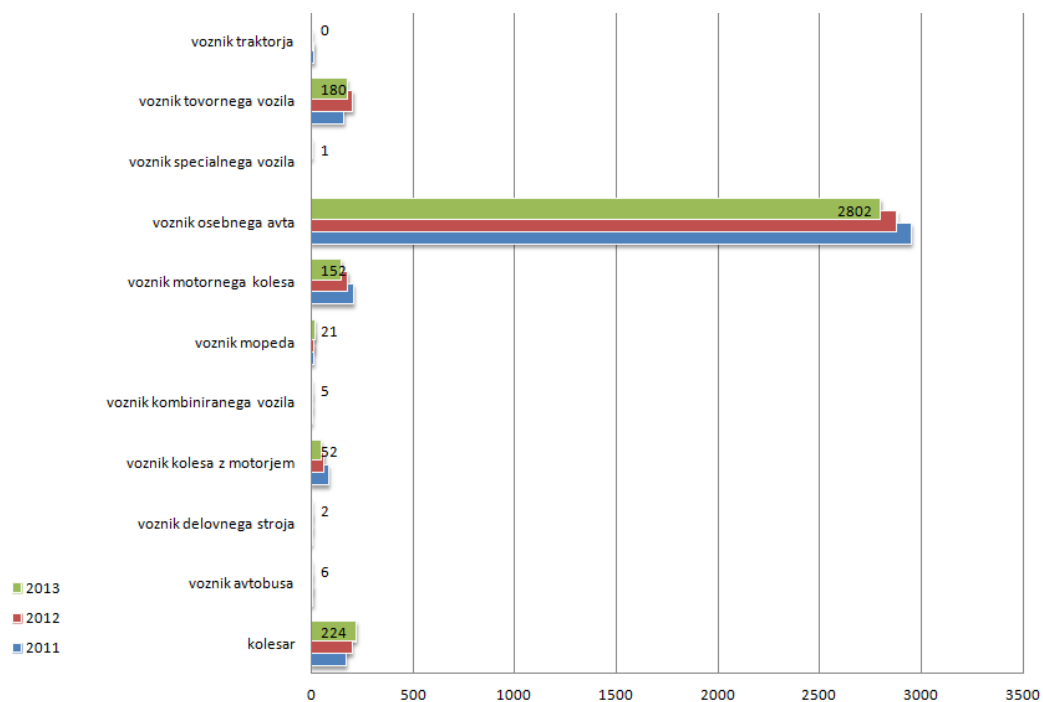
Glede na starostne kategorije so največkrat povzročitelji prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, stari od 24 do 34 let. Zaznan je trend povečevanja števila povzročiteljev med vozniki, ki so stari 34 do 44 let, zometke takšnega trenda pa lahko ugotovimo tudi pri starostnih skupinah nad 44 let.

Tabela 4: Starost povzročiteljev prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

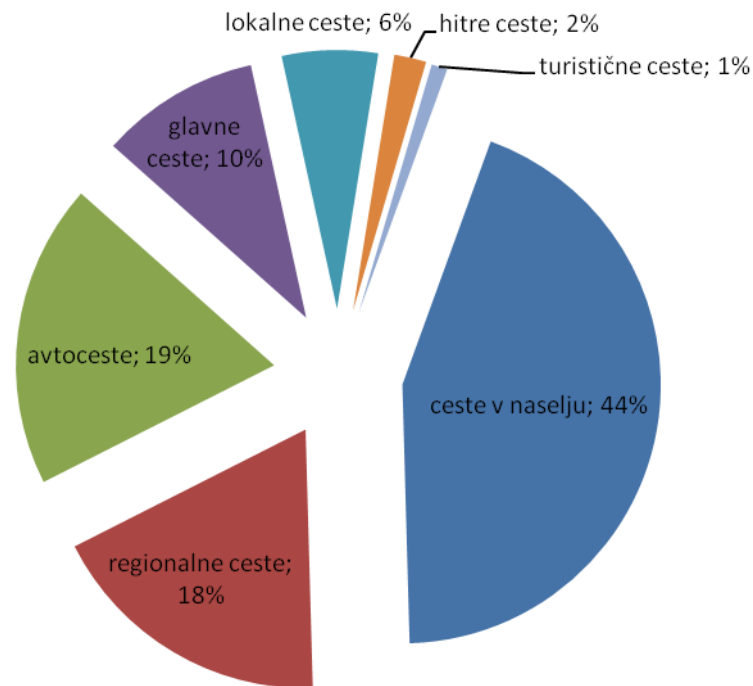
Vrsta povzročitelja prometnih nesreč je neposredno povezana z deležem posameznih udeležencev v prometu, zato so največkrat povzročitelji prometnih nesreč povezani z neprimerno oziroma neprilagojeno hitrostjo vozniki osebnih avtomobilov. **Zaradi specifičnosti je več povzročiteljev tudi med vozniki enoslednih vozil, negativni trend pa je opazen predvsem v kategoriji kolesarjev.**

Tabela 5: Vrsta povzročitelja prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

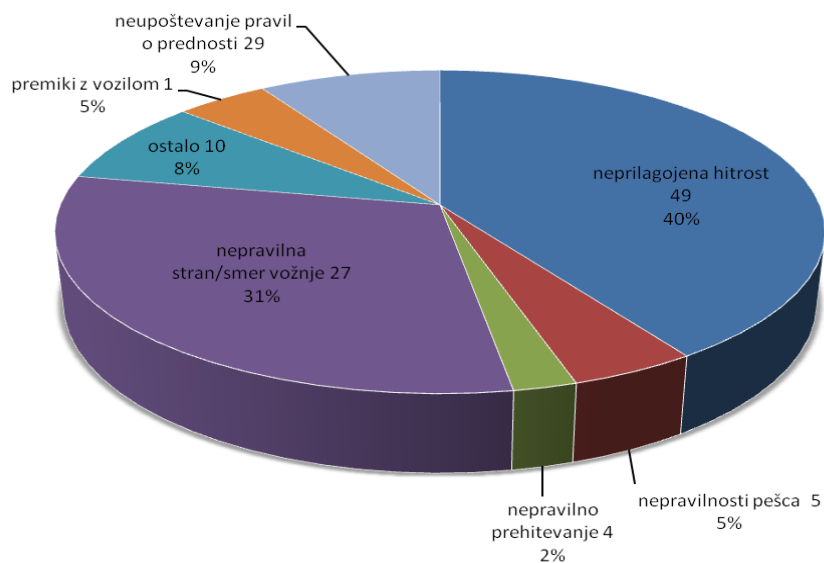
Po kategorijah cest se še vedno največ prometnih nesreč zgodi na cestah v naseljih, sledijo jim regionalne ceste I. in II. in III. reda in avtoceste.

Tabela 6: Število prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprilagojeni hitrosti glede na vrsto ceste

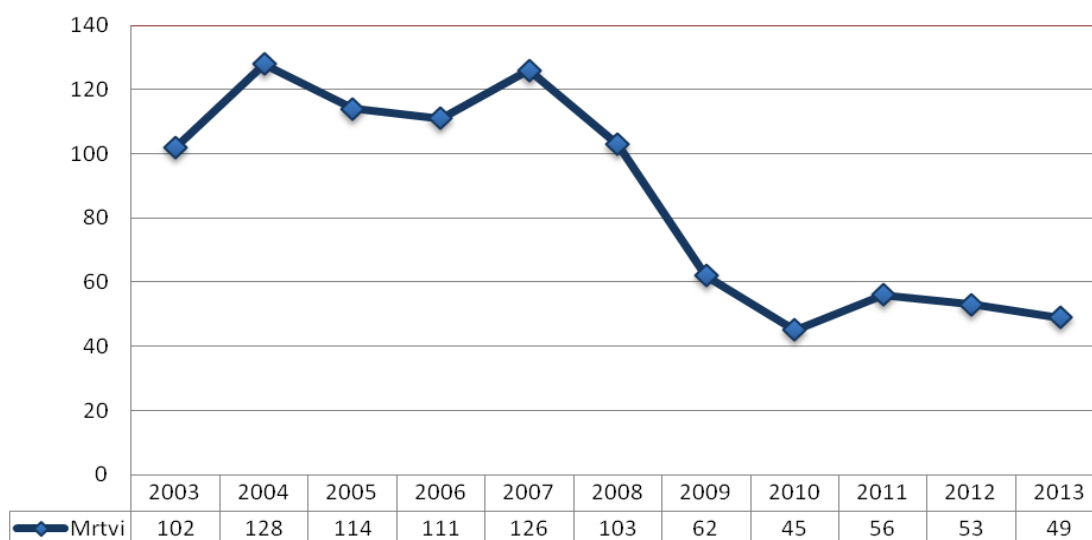
V letu 2013 je bila neprilagojena hitrost najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč s smrtnim izidom, saj je 40 % vseh udeležencev umrlo v prometnih nesrečah, ki so nastale zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti (omenjeni delež ostaja enak letu 2011).

Tabela 7: Vzroki prometnih nesreč s smrtnim izidom 2013

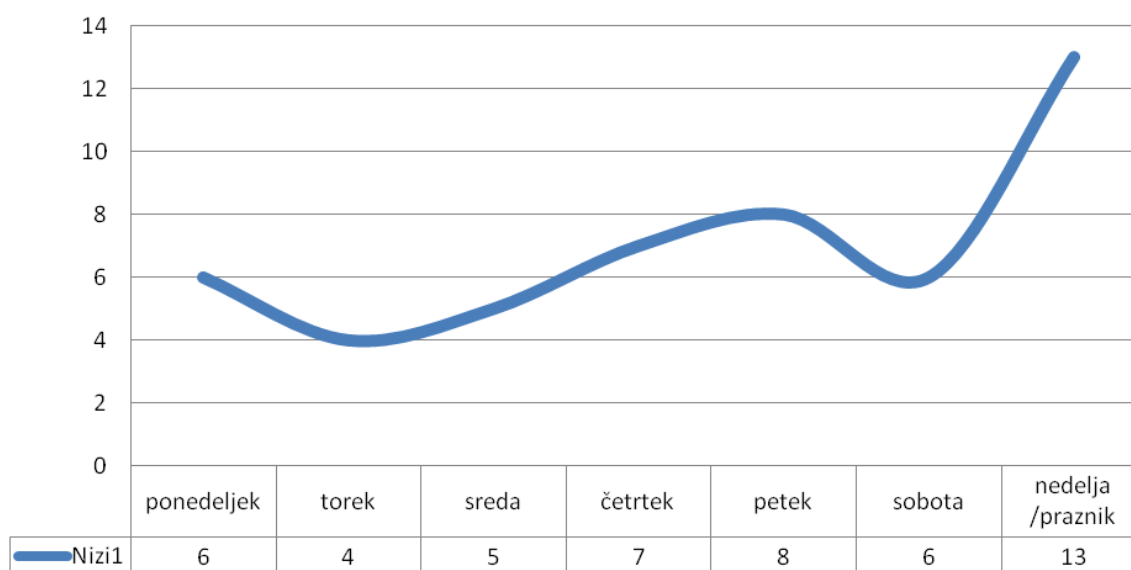
Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, se je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 **zmanjšal za 8 %**, kljub vsemu pa je bilo število mrtvih še vedno večje kot leta 2010, ko je zaradi hitrosti umrlo najmanj ljudi do sedaj. V več kot 40 odstotkih oziroma v 21 primerih so ljudje umrli v prometnih nesrečah s samo-udeležbo.

Tabela 8: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

Največ prometnih nesreč se zgodi v drugi polovici tedna, s tem, da v negativnem smislu izstopa nedelja (podatki se nanašajo na leto 2013))

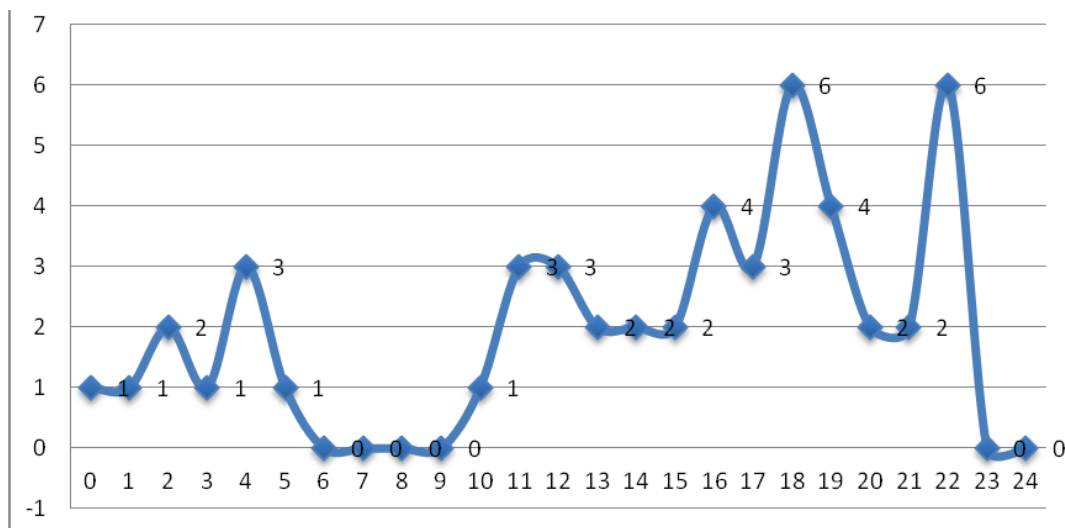
Tabela 9: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po dnevih v tednu

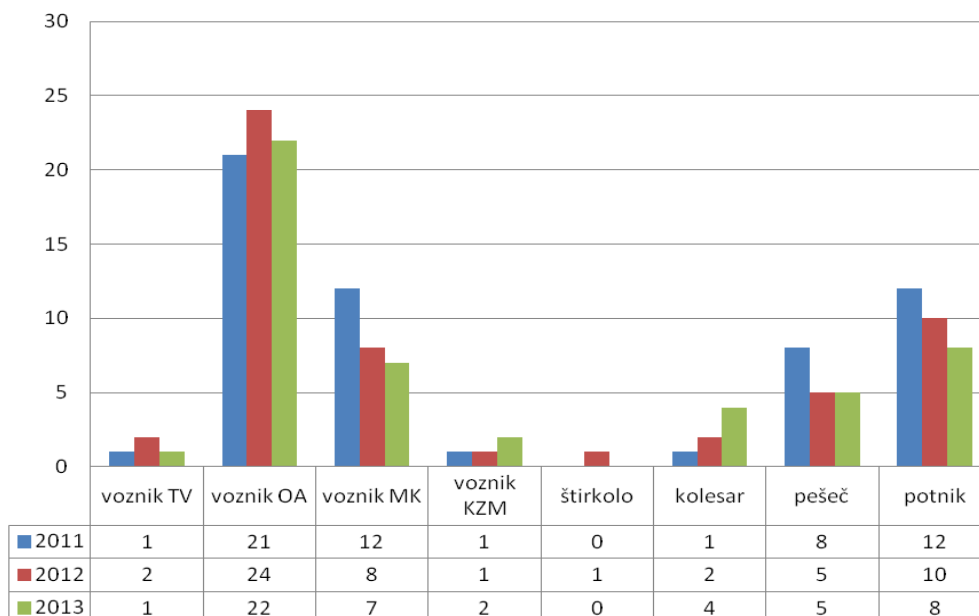
Glavnina prometnih nesreč, ki se zgodijo zaradi neprilagojene hitrosti in ljudje v njih umirajo zgodi v popoldanskih in večernih urah.

Tabela 10: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po urah (za leto 2013)

Največ mrtvih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti je med vozniki osebnih avtomobilov. V zadnjih treh letih je opazno povečano število mrtvih med kolesarji.

Tabela 11: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po udeležencih

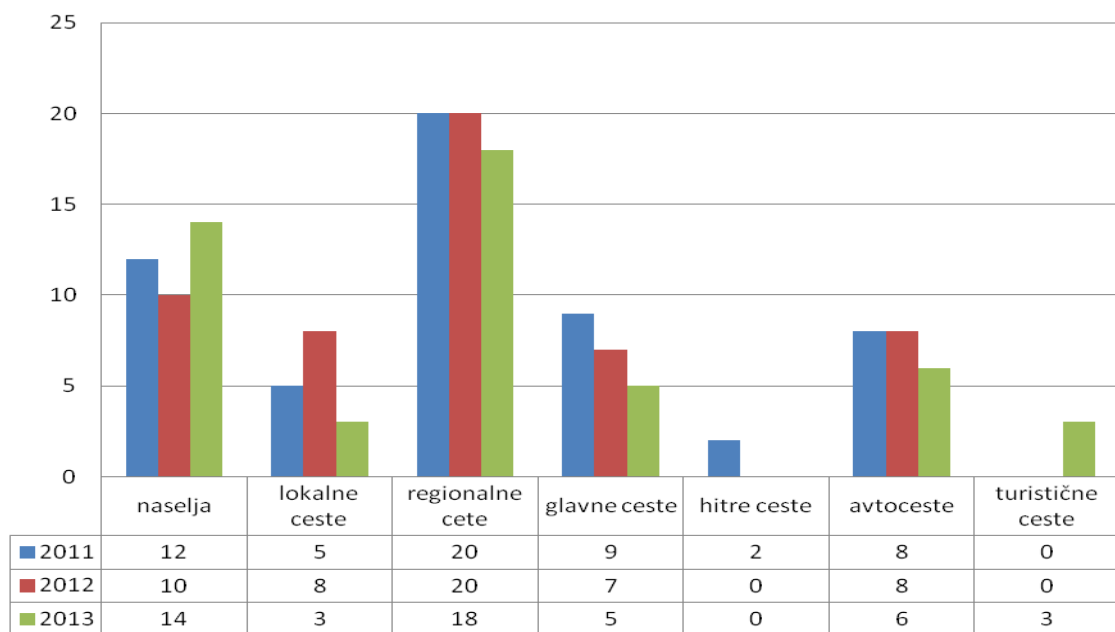

V povezavi z udeleženci, ki so umrli v omenjenih prometnih nesrečah izstopa podatek, da velika večina umrlih ni uporabljala varnostnega pasu. Izmed 22 voznikov osebnih avtomobilov

jih kat 13 ni uporabljalo varnostnega pasu, pri dodatnih treh pa omenjene okoliščine ni bilo mogoče preveriti. Varnostnega pasu ni uporabljal niti voznik tovornega vozila. Izmed osmih potnikov, ki so umrli v omenjenih prometnih nesrečah, varnostnega pasu ni uporabljalo pet potnikov, za še enega potnika pa omenjene okoliščine ni bilo mogoče ugotoviti.

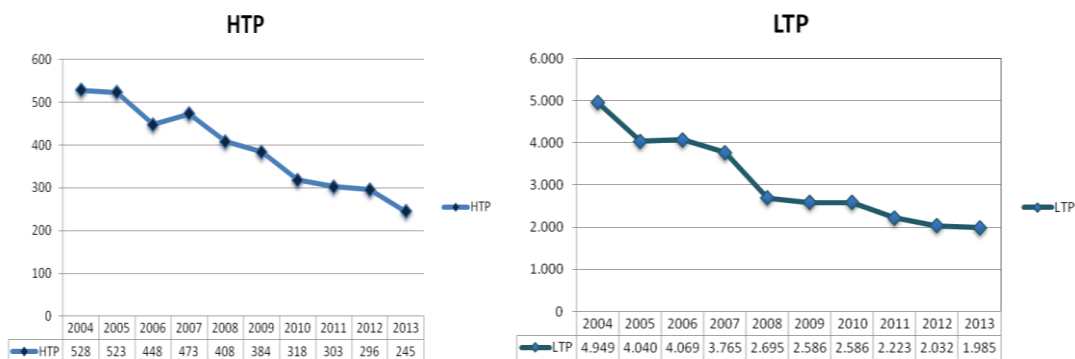
V prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti še vedno največ ljudi umre na regionalnih cestah.

Tabela 12: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti po cestah

Število hudo in lahko telesno poškodovanih se zmanjšuje. V letu 2013 smo beležili 17 % manj hudo in 2 % manj lahko telesno poškodovanih.

Tabela 13: Število hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

4. UKREPI

Zap. št.	VRSTA UKREPA	IZVAJALEC	ČAS IZVEDBE	KRAJ IZVEDBE	OPOMBA
1.	Distribucija gradiv občinskim SPV	AVP v sodelovanju z občinskimi SPV	April, maj, julij in september	Po celi Sloveniji	
2.	Obvestilo in poziv vsem občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu za organizacijo preventivnih dogodkov	AVP v sodelovanju z občinskimi SPV	April, maj, julij in september	Po celi Sloveniji	
3.	Izdelava podrobnejše analize o povprečnih hitrostih na različnih vrstah cest za državno omrežje (nekaj števnih mest)	AVP	April, maj, julij in september		
4.	Izvedba prometnih delavnic o posledicah prekoračitve hitrosti	AVP	April, maj, julij in september	Po celi Sloveniji	
5.	Priprava in analiza spletne ankete o problematiki hitrosti na slovenskih cestah	AVP	April, maj, julij in september	Spletna anketa	

6.	Sporočilo za javnost o preventivni akciji in problematiki hitrosti	AVP	April	Medijem	
7.	Zagotovitev preventivnih plakatov na mestih AC (Hvala, ker voziš zmerno)	AVP v sodelovanju DARSOM	April, maj, julij in september	Avtocestni križ	
8.	V času akcije policijske enote ob rednem delu izvajajo nadzor s poudarkom na ugotavljanju prekoračitev hitrosti	Policija	ves čas akcije	avtoceste, državne in lokalne ceste	nadzor se prioritetno izvaja na odsekih kjer ima to najbolj ugodne učinke na prometno varnost in kjer občani to želijo
9.	V času evropsko usklajenih nadzorov SPEED ter med 25. in 29. junijem policijske enote poostreno nadzirajo hitrost	Policija	14. do 20. april 25 do 29. junij 18. do 24 avgust	avtoceste, državne in lokalne ceste	izvedejo vsaj en poostren nadzor po metodologiji »veriga«
10.	Stacionarni merilniki hitrosti	Policija	ves čas akcije	avtoceste, državne ceste	v času akcije se zagotovi optimalno delovanje stacionarnih merilnikov hitrosti
11.	Nadzor hitrosti s pomočjo tahografov in nadzor nad omejevalci hitrosti v vozilih, ki imajo tahografe	Policija / IRSPEP	ves čas akcije	kraj določi izvajalec	

12.	Skupni nadzor hitrosti (policija / občinska redarstva) in predstavitev problematike hitrosti v lokalnih medijih	Policija / občinska redarstva	ves čas akcije	v lokalnih medijih	policijske uprave in občinska redarstva se enkrat v času akcije uskladijo o skupnem nadzoru hitrosti in skupnem nastopu v lokalnih medijih (na območjih kjer občinska redarstva izvajajo meritve hitrosti)
13.	Nadzor hitrosti s samodejnimi merilniki hitrosti	občinska redarstva	ves čas akcije	lokalne ceste in državne ceste v naselju, lokalne ceste izven naselja	nadzor hitrosti in dogovor o točkah nadzora hitrosti s Policijo
14.	Na avtocestnih portalih se objavljajo preventivne vsebine za hitrost	DARS, MNZ - Policija	ves čas akcije	avtocestno omrežje	
15.	Medobčinska tekmovanja OŠ »kaj veš o prometu«	MIZKS RS / AVP / ZŠAM / AMD /SPV	2014	OŠ po Sloveniji	
16.	Izdelava in distribucija preventivnega pripomočka Zveze ZŠAM za izračun zavorne poti vozil, 35.000 kos	Zveza ZŠAM Slovenije	2014	lokalna območja posameznih združenj ZŠAM (51 združenj)	Izdelava pripomočka je odvisna od zbranih sredstev. Pripomoček v času preventivnih aktivnosti razdelijo prostovoljci ZŠAM udeležencem
17.	Distribucija plakatov in informativnega gradiva o prometni varnosti	ZŠAM / AVP	2014	lokalna območja posameznih združenj ZŠAM	ob posebnih akcijah in drugih prireditvah v lokalnih okoljih ZŠAM

18.	Program osvežitvenih predavanj »Kako varno vozimo po naših cestah, v križiščih in na krožiščih«	ZŠAM združenja	2014	lokalna območja posameznih združenj ZŠAM	organizacija in izvedba programa 13ih predavanj za osvežitev znanja cestno prometnih predpisov in seznanjenja udeležencev z novostmi (prometna infrastruktura, predpisi) z obvezno vsebino posvečeno hitrosti v prometu.
19.	Objava strokovnih prispevkov, poročil o izvedenih akcijah in preventivnega materiala (zloženke, oglasi...) v glasilu Prometni vestnik	ZŠAM združenja Zveza ZŠAM Slovenije	2014	bralci glasila po celotni Sloveniji	
20.	»Avto moto rally« – vse za varnost prometa	ZŠAM MS	September 2014	Murska Sobota	izvedba tekmovanja v spretnostni vožnji in opozarjanje udeležencev na pomen varnosti v cestnem prometu
21.	Sodelovanje z policijo pri nadzoru hitrosti in svetovanje udeležencem v prometu	ZŠAM Slovenske Konjice	7.4.-18.4. 2014 16.6.-26.6. 2014	Območje občine Sl.Konjice Občina Vitanje	Sodelovanje članov ZŠAM ob nadzoru hitrosti policije. Osveščanje kršiteljev o posledicah previsoke hitrosti in deljenje promocijskega materiala.
22.	Poziv šolam, da vsebine o varnem vedenju v prometu vključijo v svoje aktivnosti (razredne ure, razne projekt...)	MIZŠ	Med 7 in 20. 4. 2014	RS	Na spletni strani ministrstva bo v zavihku predšolska vzgoja, osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih podana informacija o poteku akcije.

23.	Akcija Hitrost	ČVP 1.in 72. BR Vsaka četa zagotovi min štiri vojaške policiste	April, maj, julij in september (min. 2 dneva v mesecu).	Območje RS, ceste, kjer je dovolj velika gostota vojaškega prometa	Kontrola hitrosti, predvsem v naseljih.
-----	----------------	---	---	--	---

5. MEDIJSKE AKTIVNOSTI

Policija bo v skladu z internim načrtom izvedla naslednje aktivnosti:

- priprava gradiva za objavo na internetu,
- priprava in izvedba izjave za javnost,
- vsakodnevno obveščanje javnosti o poteku akcije (v jutranjih predstavitev o delu v zadnjih 24 urah) in morebitnih posebnostih,
- posredovanje podatkov o ukrepih zainteresirani javnosti,
- objava zaključnih ugotovitev akcije na internetu.

6. ZAKLJUČEK

Namen preventivne akcije **Hitrost – počasneje je varneje** je prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu.

Stanislav Veniger
generalni direktor policije
glavni policijski svetnik